

Õppekava üldosa

Koostatud Vabariigi Valitsuse 06. jaanuari 2011. määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ alusel.

Türi 2024

Sisukord

1. Kooli väärtused ja eripära	3
2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted.....	4
3. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused	5
4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	5
5. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted.....	7
6. Õppekorraldus	8
6.1. Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassiti, sh vaba tunnimahu kasutamine	8
6.2. Valikõppeainete ja võõrkeelte valik.....	11
7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline.....	12
8. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	13
9. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	13
10. HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	21
11. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.....	23
12. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.	24
13. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	25
14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	26
Lisa 1. Liikluskasvatus	27
Lisa 2. Türi Põhikooli loovtööde koostamise juhend.....	29
Lisa 3. Käitumise ja hoolsuse hindamismudel (I kooliaste)	45
Lisa 4. Käitumise ja hoolsuse hindamismudel (II kooliaste).....	46
Lisa 5. Käitumise ja hoolsuse hindamismudel (III kooliaste)	51

1. Kooli väärtused ja eripära

1. Kooli väärtused:

- õpihuvi (st ennastjuhtiv, iseseisev, uudishimulik)
- hoolivus (st lugupidav, salliv, toetav)
- koostöö (st lugupidav, salliv, avatud)
- loovus ja omanäolisus = inspireeriv ja rõõmus õppekeskkond
- tervis ja tervislikkus (vaimne ja füüsiline heaolu, tasakaal)

2. Türi Põhikool on Türi valla suurim üldhariduskool.

3. Türi Põhikooli õpilaste **loodusteadliku maailmapildi** kujunemist toetavad kaunis looduskeskkond (park, järv, mets jm), koostöö Järvamaa Keskkonnaametiga (II kooliaste), õppekäigud (KIK, Pria), KIKi loodusteadlikkuse programm (looduslaagrid), metsalaagrid 5. klasside õpilastele.

4. Koolil on väga hea **asukoht** - lähedal asuvad Türi Noortekeskus, Türi Muusikakool, Türi Kultuurikeskus, Türi Raamatukogu ja Konesko Türi Spordihoone. Kooli head koostööpartnerid on Türi Spordiklubide Liit, Türi Muuseum ja Eesti Ringhäälingumuuseum, Türi päästekomando. Vähem kui 30 km kaugusel asuvad TTÜ Särghaua õppekeskus, C. R. Jakobsoni Talumuuseum ja Eesti Piimandusmuuseum, Wittensteini Ajakeskus ja Tegevusmuuseum, Eesti Jalgrattamuuseum jt.

5. **Füüsilise ja vaimse heaolu** tasakaalu ja selle väärtustamist toetavad liitumine Liikuma Kutsuva Kooli programmiga (liikumispausid, õuevahetunnid), EOK projekt "Sport koolis", ujumistunnid, rütmika ja tantsuõpetuse tunnid, 5. klasside õpilastele metsalaager, liikumispidu, spordipäevad, osalemine spordivõistlustel, madisepäeva jooks, Paide-Türi rahvajooks, kooli olümpiamängud, KEAT laagrid ja valikaine. Vaimset tervist toetavad nutivabad vahetunnid. Türi Põhikool on 2016. aastast alates osalenud Tartu Ülikooli eetikakeskuse tunnustusprogrammis "Hea Kool kui väärtuspõhine kool" ning pälvinud "Hea kooli edendaja" tiitli.

6. **Kultuuriteadlikkust** edendavad ja kultuurikandjaks kasvamist toetavad kontserdid Türi kirikus, kultuurikeskuses ja koolis, osalemine kirjandus- ja luulevõistlustel, külalisesinejad, teatrikülastused, näitused Türi Kultuurikeskuses, raamatukogus ja koolis, projektpäevad, osalemine maakondlikel ja üleriigilistel laulu- ja tantsupidudel.

2. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid ning põhimõtted

1. Türi Põhikooli õppe- ja kasvatusetegevus toetub motole **“Igast õiest võrsub vili”**. See tähendab, et pöörame tähelepanu iga õpilase individuaalsele õpiteele, et iga õpilane oleks toetatud ning areng toimuks vastavalt õpilase võimetele ja vajadustele.
2. Oma tegevuses keskendumine sellele, et **iga meie kooli lõpetanud õpilane on**
 - 2.1. ennastjuhtiv, teadlik ja oskuslik õppija; digiteadlik; oskab seostada õpitut eluga; suudab oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida;
 - 2.2. loov ja uuendusmeelne; valmis koostööks;
 - 2.3. uudishimulik ja ettevõtlik, kes märkab, uurib ja katsetab, võrdleb ja analüüsib, järeldeb, põhjendab ja arutleb; on kriitiline infotarbija; väärtustab keskkonda;
 - 2.4. tervislikke eluviise hindav, terve ja rõõmus, vaimselt ja kehaliselt tasakaalus, mitmekülselt liikuv; teadlik kultuuritarbija.
3. Õppe- ja kasvatusesmärgid **saavutame koolitöötajate, õpilaste ja lastevanemate vahelises koostöös**.
4. **Õppetöö kavandamisel ja elluviimisel**
 - 4.1. arvestatakse õpilaste individuaalsete eripäradega, võimete, huvid ja kogemustega;
 - 4.2. seostatakse ainealased teadmised ja oskused praktiliste/reaalsete eluliste olukordadega;
 - 4.3. kasutatakse tänapäevaseid ja mitmekesiseid õppevahendeid ning -meetodeid;
 - 4.4. kasutatakse mitmekesiseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
 - 4.5. lõimitakse õppeaineid;
 - 4.6. kohandatakse õpiülesandeid vastavalt õpilase võimetele ja vajadustele, et õpe oleks igale õpilasele jõukohane, kuid pingutust pakkuv;
 - 4.7. arvestatakse, et õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades ka aega puhkamiseks ja huvitegevuseks.
5. Peame oluliseks **iseseisva ja ennastjuhtiva õppija kujundamist**. Seetõttu on kooli õppetegevustesse planeeritud lisaks tavapärasele kontakttundidele ka õpet väljaspool kooli (õppekäigud, õuesõppetunnid, muuseumitunnid, raamatukogutunnid jmt), projektipäevi ning iseseisva õppimise päevi (distantõppe päevi), mis suunavad õppijat võtma suuremat vastutust oma õpitegevuste kavandamise ja teostamise eest.
6. Türi Põhikoolis on olulisel kohal **väärtuskasvatus**: kõikides kooliastmetes toimuvad väärtuskasvatuse tunnid. Koolis on hoiakute kujundamise võtmeisikuks õpetaja jt koolitöötajad, kuid väärtushoiakute kujunemine nõuab kõigi osapoolte (õpetaja, õpilane, lapsevanem) vastastikust koostööd ja usaldust.

3. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

Õppetegevusi kavandades toetavad õpetajad lõimingut teiste õppeainete, läbivate teemade ning üld- ja valdkonnapädevustega. Õppeainete lõimingu täpsemad võimalused on **kirjeldatud valdkonnakavades ja ainekavades**. Ülekooliliselt toimuvad **projektipäevad ja distantsõppepäevad**, mille toimumise aeg kinnitatakse õppeaasta algul kooli üldtööplaanis. Distantsõppepäevade ülesanded on lõiminguprojektid, mis hõlmavad õppeaineid erinevatest valdkondadest vastavalt kooliastme tunnijaotusplaanile. Erinevaid aineid lõimitakse ka õppekäike kavandades.

4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

1. Üldpädevusi kujundatakse kõikide õppeainete, tunni- ja kooliväliste tegevuste ning koolitöötajate isikliku eeskuju kaudu. Üldpädevuste kujundamine ainetundides on täpsemalt kirjeldatud **ainevaldkonna kavades**.
2. Põhikoolis kujundatavad üldpädevused ning nende kujunemist toetavad ülekoolilised tegevused Türi Põhikoolis:

2.1. kultuuri- ja väärtuspädevus

- 2.1.1. Kõikide kooliastmete tunnijaotusplaanis on väärtuskasvatuse tunnid
- 2.1.2. Tugev koorilaulu traditsioon, millega seostub laulu- ja tantsupidudel osalemine, kontsertidel osalemine ja nende külastamine, rahvamuusika põimimine projektipäevadesse jmt
- 2.1.3. Teatris, muuseumis, näitustel jmt käimine
- 2.1.4. Valikained (rütmika, tantsuõpetus, väärtuskasvatus, KEAT)
- 2.1.5. Huvitegevus ja traditsioonid (jõulupeod, liikumispidu, projektipäevad, metsamatk jm)

2.2. sotsiaalne ja kodanikupädevus

- 2.2.1. Kodanikupäeva tähistamine külalisesinejatega
- 2.2.2. Riigi ja rahvuslike tähtpäevade ülekooliline tähistamine
- 2.2.3. Kodanikupäeva kõnevõistlus
- 2.2.4. Õpilasesinduse projektipäev
- 2.2.5. Kord kuus toimuvad kooliastmekogunemised
- 2.2.6. Õpilaste korraldatud üritused (nt erinevad sporditurniirid)
- 2.2.7. T.O.R.E ring, noorkotkaste ja kodutütarde tegevuse toetamine
- 2.2.8. õppekäigud

2.3. enesemääratluspädevus

- 2.3.1. Väärtuskasvatuse tunnid
- 2.3.2. Osalemine erinevatel võistlustel ja konkurssidel (loovained, sport)
- 2.3.3. Tantsuõpetus I ja II kooliastmes
- 2.3.4. Tihe koostöö Töötukassaga (III kooliaste)

- 2.3.5. Eelkutseõpe koostöös Järvamaa Kutsehariduskeskusega
- 2.3.6. Liikuma Kutsuv kool, kooli Tervisenõukogu tegevus

2.4. õpipädevus

- 2.4.1. Väärtuskasvatuse tunnid.
- 2.4.2. Õpime õppima tunnid.
- 2.4.3. Õpioskuste arendamine väärtuskasvatuse tunnis ja kõikides ainetundides (Tulevikukooli projekt).
- 2.4.4. Distsantsõppepäevad
- 2.4.5. Teadlik eesmärgistamine igas ainetunnis ja huvitegevuses
- 2.4.6. Koostöö Töötukassa ja Järvamaa Kutsehariduskeskusega
- 2.4.7. Teaduskooli kursustel, olümpiaadidel ja ainevõistlustel osalemine

2.5. suhtluspädevus

- 2.5.1. Ainetundides suur rõhk õpilaste esinemisoskusel (ettekanded, rühmatööde esitlused jmt).
- 2.5.2. Etlusvõistlused, loovtööde konkursid

2.6. matemaatika-, loodusteadust ja tehnoloogiaalane pädevus

- 2.6.1. Matemaatika ja loodusteaduste tundides omandatud teadmiste ja oskuste sihipärane rakendamine teistes ainetundides.
- 2.6.2. Õppekäigud
- 2.6.3. (Digi)tehnoloogiliste vahendite sihipärane kasutamine kõikides ainetundides.

2.7. ettevõtlikkuspädevus

- 2.7.1. ÕE projektipäevad
- 2.7.2. Õpilaste korraldatud üritused.
- 2.7.3. ÕE aktiivne tegutsemine
- 2.7.4. Jõululaat
- 2.7.5. Distsantsõppepäevad, koostöine õppimine.

2.8. digipädevus

- 2.8.1. Digitehnoloogia on integreeritud õppeprotsessi, toetatakse õpilaste oskust kasutada sihipäraselt erinevaid digiseadmeid ja -vahendeid.
- 2.8.2. Informatsiooni leidmine, säilitamine ning asjakohasuse ja usaldusväärsuse hindamine on olulisel kohal uurimusliku õppe meetodikates, sh loovtöö koostamisel. Allikakriitika on läbiv märksõna erinevate valdkondade ainekavades, projektipäevadel ning distantsõppepäeva ülesannetes.
- 2.8.3. Autoriõiguse küsimusi käsitletakse iga loomingu- või uurimusliku tegevuse juures õppetöö osana.
- 2.8.4. Digikogukondades tegutsemine on mh väärtuskasvatuse ainekava üks teemadest. Seda käsitletakse ka informaatikatunnis ning teistes ainetundides.
- 2.8.5. 5. ja 7. klassis on õpilastel informaatikatund, mis toetab ka digipädevuse kujunemist.

5. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

1. Läbivad teemad puudutavad õpilase arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi ning on üheks pädevuste saavutamise ning õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks. Läbivad teemad on aine(valdkonna)ülesed ning toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
2. Läbivaid teemasid toetab **õppekeskkonna korraldus**: kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke.
3. Oluline roll on koolis tegutsevatel **huviringidel** ning **tihedal koostööl lähedalasuvate huvikoolidega**. Koolipere osaleb keskkonnaalastes ettevõtmistes ja projektides, toetab õpilaste omaalgatust erinevate ürituste korraldamisel, korraldab erinevaid tervise- ja spordiüritusi (mh osaleb Sport Kooli projektis), kuulub Tervist Edendavate Koolide, Liikuma Kutsuvate koolide ning Ettevõtlike Koolide võrgustikku. Läbivate teemade käsitlust toetab ka III kooliastmes tehtav loovtöö.
4. Läbivate teemade käsitlemine aineõppes on täpsemalt toodud **valdkonnakavades**. Läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlusest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga.
5. Liikluskasvatuse käsitlemise põhimõtted (tervis ja ohutus) on esitatud õppekava üldosa lisa 1.
6. Läbivaid teemasid toetavad kooli **õppekava valikained**: I kooliastmes rütmika, tants, loovus, väärtuskasvatus, lisaks projekt Sport Koolis; II kooliastmes loovus, käsitöö/kodundus/tehnoloogia, informaatika, KEAT (kaitse end ja aita teist) ja väärtuskasvatus, III kooliastmes informaatika, väärtuskasvatus, lisaks Töötukassa koolitused ja eelkutsuõpe Järvamaa Kutsehariduskeskuses.
7. Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuses käsitletavat **läbivad teemad**:
 - 7.1. Elukestev õpe ja karjääri kujundamine
 - 7.2. Keskkond ja jätkusuutlik areng
 - 7.3. Kultuuriline identiteet
 - 7.4. Teabekeskond ja meediakasutus
 - 7.5. Tehnoloogia ja innovatsioon
 - 7.6. Tervis ja ohutus
 - 7.7. Väärtused ja kõlblus

6. Õppekorraldus

1. Õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini ja selles on kokku vähemalt 175 õppepäeva. Õppeaasta jaguneb **viieks õppeperioodiks** vastavalt haridus- ja teadusministri poolt kinnitatud vaheaegadele. Kokkuvõtivate hinnete panemise või hinnangute andmise perioodid (hindamisperioodid) on **trimestrid**. I klassis ei anta kokkuvõtvat hinnangut I trimestril. Trimestrite algus- ja lõpukuupäevad kinnitab õppenõukogu kooli üldtööplaaniga iga õppeaasta alguseks.
2. Õppepäevad koosnevad **õppetundidest**, mille arvestuslik pikkus on 45 minutit ja vähemalt 10-minutilistest vahetundidest. Õppetund võib toimuda ka õppekäigu või e-õppena või muul kooli määratud viisil. Õppetundide (sealhulgas õppekäikude) ajad, samuti kooli huviringide tegevuse ja õppekava toetavate ühisürituste ajad avaldatakse kooli kodulehel üldtööplaanis ja Stuudiumi kalendris.
3. Türi Põhikoolis toimub õpe põhikooli riikliku õppekava ning põhikooli lihtsustatud õppekava lihtsustatud õppe tasemel.
4. Lihtsustatud õppe õppekava järgi õpetamisel lähtutakse vastava õppekava tunnijaotusplaanist, arvestades kooli võimalusi õppe korraldamisel. Vajadusel koostatakse õpilastele individuaalne õppekava.
5. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 4 alusel võib kool kokkuleppel vanemaga arvestada kooli **õppekava välist õppimist** või tegevust, kui see võimaldab saavutada kooli õppekavaga määratud õpitulemusi. Selleks esitab vanem õppealajuhatajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse, millele on lisatud kooli huviringi või väljaspool kooli toimuva tegevuse korraldaja tõend õpilase ringis või tegevuses osalemise kohta. Tõendis kirjeldatakse neid saavutatud või saavutatavaid õpitulemusi, mida soovitakse arvestada. Avaldust hindab õppealajuhataja koos vastutavate aineõpetajatega. Lapsevanema või õpilase avaldus koos õppealajuhataja nõusolekut väljendava vastusega moodustab seaduses ette nähtud kokkuleppe. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine ei tähenda tingimata õppetundides osalemisest vabastamist.

6.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sh vaba tunnimahu kasutamine

I kooliaste

Õppeaine	Õppetundide arv nädalas			
	1. klass	2. klass	3. klass	I KA kokku
eesti keel	6	6	7	9
A-võõrkeel			3	3

matemaatika	4	4	4	2	1
loodusõpetus	1	1	1		3
inimeseõpetus		1	1		2
kunst	1	2	.5		.5
tööõpetus	2	1	.5		.5
muusika	2	2		2	6
kehaline kasvatus	2	3		3	8
rütmika	1				1
tants		1			1
loovus		1			1
väärtuskasvatus	1	1		1	3
KOKKU	0	2	3	2	

II kooliaste

õppeaine	Õppetundide arv nädalas			
	4. klass	5. klass	6. klass	II KA kokku
eesti keel	5	3	3	1
kirjandus		2	2	4
A-võõrkeel	3	3	3	9
B-võõrkeel			3	3
matemaatika	5	5	5	5
loodusõpetus	2	2	3	7
inimeseõpetus		1	1	2
ajalugu		1	2	3
ühiskonnaõpetus		1		1
kunst	1	1	1	3
käsitöö/kodundus/ tehnoloogia	2	2	2	6

muusika	2	1	1	4
kehaline kasvatus	3	3	2	8
informaatika		1		1
KEAT			1	1
loovus		1		1
tants	1			1
väärtuskasvatus	1	1	1	3
KOK	2	2	3	
KU	5	8	0	

III kooliaste

õppeaine	Õppetundide arv nädalas			
	7. klass	8. klass	9. klass	III KA kokku
eesti keel	2	2	2	6
kirjandus	2	2	2	6
A-võõrkeel	3	3	3	9
B-võõrkeel	3	3	3	9
matemaatika	5	4	5	4
loodusõpetus	2			2
geograafia	1	2	2	5
bioloogia	1	2	2	5
keemia		2	2	4
füüsika		2	2	4
inimeseõpetus	1	1		2
ajalugu	2	2	2	6
ühiskonnaõpetus			2	2
kunst	1	1	1	3
käsitöö/kodundus/tehnoloogia	2	2	1	5
muusika	1	1	1	3
kehaline kasvatus	2	2	2	6

informaatika	1			1
väärtuskasvatus	1	1		2
KOKKU	3	3	3	
	0	2	2	

LÕK õppekava tunniarvutuspalaan:									
õppeaine	õpetundide arv nädalas								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel	-	-	-	-	3	3	3	3	3
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
ajalugu	-	-	-	-	-	1	2	2	1
muusika	1	1	2	1	1	1	1	1	1
kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
käsitöö/kodundus/ tehnoloogia	2	2	2	3	4	4	4	5	7
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
väärtuskasvatus	-	-	1	1	1	1	1	1	1
KOKKU	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Vajadusel **eesti keel teise keelena** - II KA 15 tundi (4. klassis 5 tundi, 5. klassis 5. tundi, 6. klassis 5. tundi), III KA 15 tundi (7. klassis 5 tundi, 8. klassis 5. tundi, 9. klassis 5. tundi). I kooliastmes ei õpetata eraldi eesti keelt teise keelena. Muu emakeelega lapsed õpivad eesti keelt koos eesti keelt emakeelena õppivate lastega.

6.2. Valikõppeainete ja võõrkeelte valik

1. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärkide elluviimiseks, kooli väärtuste, läbivate teemade ning üldpädevuste kujunemise toetamiseks on Türi Põhikooli tunnijaotusplaani lisatud järgmised **valikõppeained**:
 - 1.1. Rütmika (1. klass) ja tantsuõpetus (2. klass ja 4. klass)
 - 1.2. Loovus (2. klass ja 5. klass)
 - 1.3. Informaatika (5. klass ja 7. klass)
 - 1.4. KEAT (kaitse end ja aita teisi, 6. klass)
 - 1.5. Väärtuskasvatus (1.-8. klass)
 - 1.6. Lisaks on suurendatud PRÕK-is antud tundide arvu matemaatikas (1. kl, 2. kl, 4. kl, 5. kl, 9. kl) ja käsitöö/kodundus/tehnoloogias 4. klassis ühe ainetunni võrra nädalas.
2. Kooli poolt määratud valikained on õpilasele kohustuslikud.
3. **Võõrkeelte valik.** Türi Põhikoolis õpitakse A-võõrkeelena inglise või saksa keelt. A-võõrkeele õpe algab 3. klassis, keele valiku teeb õpilane 2. klassi I poolaastal. B-võõrkeele valikus on saksa, vene ja soome keel. B-võõrkeele valiku teeb õpilane 5. klassi I poolaastal, B-võõrkeelt hakatakse õppima 6. klassis. Keelegrupp avatakse, kui vastavat keelt soovib õppida vähemalt 4 õpilast.

7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline

1. **Inspireeriva õppekeskkonna loomiseks**, õppija arengu toetamiseks, erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks ning valdkonna- ja üldpädevuste kujundamiseks korraldatakse koolis järgmisi tegevusi ning rakendatakse järgmisi põhimõtteid:
 - 1.1. Õppetegevus klassiruumist väljas (õuesõpe, mitteformaalne õpe, õppekäigud, muuseumi- ja raamatukogutunnid, matkad)
 - 1.2. Kooli toidusalu
 - 1.3. Rääkivad seinad ja toetavad visuaalid
 - 1.4. Õppe- ja mängukohad kooli koridorides
 - 1.5. Õpilaste tööde nähtavale seadmine
 - 1.6. Osalemine ainekonkurssidel, võistlustel ja olümpiaadidel
 - 1.7. Õppimine teistes koolides (JKHK 8. klass, TÜGi eelkool 9. klass, õpilasvahetus)
 - 1.8. Projektid (Erasmus+, PRIA, KEAT, ÕE projektipäevad)
 - 1.9. Distantõppepäevad
 - 1.10. Õpetajate koostöö õppe kavandamisel ja läbiviimisel

8. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

1. Türi Põhikooli III kooliastme (üldjuhul 8. klassi) õpilased koostavad läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
2. Loovtöö koostamine on juhendatud protsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ning ettevõtlikkust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.
3. Loovtöö teema valib õpilane õpetajate poolt etteantud teemade hulgast või pakub ise teema ja kooskõlastab juhendajaga.
4. Õpilased valivad loovtöö teema hiljemalt 8. klassi I trimestri lõpuks ning kaitsevad loovtöid 8. klassi III trimestril.
5. Loovtööd võib õpilane teha individuaalselt või rühmatööna (kuni 3 õpilast).
6. Loovtöö sooritamise III kooliastmes on põhikooli lõpetamise tingimuseks ning kõigile õpilastele kohustuslik.
7. Põhikooli III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise täpsem kord on esitatud **Türi Põhikooli loovtööde koostamise juhendis** (Lisa 2).

9. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

I ÕPILASE HINDAMISE ALUSED

1. Õpilaste hindamisel lähtutakse Vabariigi valitsuse 06.01.2011 määrusest nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“
2. Hindamise eesmärk on
 - 2.1. suunata ja **julgustada** õppijaid õppima ning tekitada ja hoida huvi õppimise vastu;
 - 2.2. **toetada õppijate eneseusku** ja **innustada** neid oma võimeid arendama;
 - 2.3. luua õppijatele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid **enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama**;
 - 2.4. toetada õppija kujunemist **positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga** ennastjuhtivaks õppijaks;
 - 2.5. anda õppijale tagasisidet oma **edenemise** kohta õppimisel;
 - 2.6. anda õppijale tagasisidet **õpistrateegiate valikuks**;
 - 2.7. anda õppijale tagasisidet oma **töökultuuri** ja töö ning **individuaalse arengu** kohta;
 - 2.8. anda õppijale tagasisidet pädevuste kujunemise kohta;
 - 2.9. anda **õpetajale** teavet õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii **õppe tulemuslikumaks kavandamiseks** kui ka **iseenda pädevuste arendamiseks**;
 - 2.10. saada ülevaade **õpitulemuste saavutatus**est, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealaste teadmiste, oskuste ja hoiakutega.

3. 1. klassis kasutatakse kõigis õppeainetes kujundava hindamise põhimõtteid. Õpetaja annab suulist ja kirjalikku tagasisidet, tunnustades edusamme ning juhtides tähelepanu vajakajäämistele.
4. 2. – 9. klassis kasutatakse kunstiõpetuses, tehnoloogiaavaldkonna ainetes (tööõpetuses, käsitöös ja kodunduses, tehnoloogiaõpetuses) ja valikainetes mitteeristavat hindamist „arvestatud“ („AR“) ja „mittearvestatud“ („MA“). Teistes õppeainetes kasutatakse tähtsustamist kuuepalliskaalal.
5. Ainealaste teadmiste ja oskuste kirjalike tööde hindamise tulemusi väljendatakse alljärgneval skaalal:

A	Suure pärane	90-100 %	Õpilane on omandanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga taotletavad õpitulemused, rakendab omandatud teadmisi iseseisvalt tuttavates ja uutes olukordades, analüüsib õpitut, hindab kriitiliselt järeldusi ja langetab otsuseid, loob omandatud teadmiste abil seoseid uute ja varasemate teadmiste vahel. Silmapaistev ja põhjalik aine tundmine, suutlikkus teha tulemuslikku iseseisvat tööd, mitmekülgne kirjanduse tundmine.	“5”
B	Hea	82-89 %	Õpilane on omandanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga taotletavad õpitulemused ning rakendab omandatud teadmisi ja oskusi iseseisvalt eesmärgipäraselt tuttavates ja uutes olukordades, analüüsib omandatud teadmisi, loob uusi seoseid, kuid teadmiste ja oskuste spetsiifilisemal rakendamisel võib olla eksimusi, mis ei ole sisulised ega põhimõttelised. Õppeaine teoreetilise ja rakendusliku sisu väga hea tundmine.	“4”
C	Keskmine	75-81 %	Õpilane on omandanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga taotletavad õpitulemused, rakendab omandatud teadmisi ja oskusi iseseisvalt eesmärgipäraselt õppe- ja uutes olukordades. Aine detailsemates osades avaldub mõningane vastuste ebatäpsus	“4”
D	Rahuldav	62-74 %	Õpilane on omandanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga taotletavad õpitulemused tasemel, mis võimaldab tal omandatud teadmisi ja oskusi rakendada tuttavates ja/või toetatud õppeolukordades, kuid iseseisval rakendamisel või uutes olukordades avalduvad puudujäägid. Vastustes avalduvad märgatavad puudujäägid. Õpilasel on olemas baasteadmised, mis võimaldavad tal hakkama saada.	“3”
E	Kasiv	50-61 %	Õpilane suudab tema õppe aluseks oleva õppekavaga taotletavaid õpitulemusi kasutada juhendaja toel õppeolukordades piiratud viisil ning omandatud teadmised ja oskused on iseseisvaks edasiseks õppimiseks minimaalsed. Teadmiste rakendamisel on tõsiseid puudujääke.	“3”
F	Puudulik	0-49 %	Õpilase omandatud teadmised ja oskused on tema õppe aluseks oleva õppekavaga taotletavatest õppetulemustest madalamad ja edasiseks õppimiseks puudulikud või õpitulemuste omandatusele ei ole võimalik anda tagasisidet, sest ülesanne on jäänud	“2”

			sooritamata, õpilane on kasutanud ebaausaid võtteid, esitatu ei vasta tööjuhendile.	
AR	Arvestatud	50-100 %	Õpilase suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastab kooli õppekavas märgitud õpitulemusele.	
MA	Mittearvestatud	0-49 %	Õpilase suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus jääb madalamaks kooli õppekavas märgitud õpitulemusest.	

- Individuaalse õppekava rakendamise korral kirjeldatakse hindamine vastavas õppekavas.
- Lõpueksamid hinnatakse vastavalt hindamisjuhendile.
- Aineõpetaja annab õpilasele **trimestri alguses** teada, **mida ja millal hinnatakse**, milliseid **hindamisvahendeid** kasutatakse ja millised on **hindamise kriteeriumid** ning teeb vastavasisulise **sissekande Stuudiumisse** aine info alla ja trimestri esimese tunnikirjelduse juurde.
- Ainealaste teadmiste ja oskuste omandatuse hindamise kõrval antakse tagasisidet ka üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta.
- Probleemülesannete korral on hindamiskriteeriumideks pakutud lahenduse otstarbekohasus ning põhjenduste arv ja eri aspektide esiletoomine, originaalsus, loogilisus ning korrektse ainealase sõnavara kasutamise määr.

II HINDAMISPÕHIMÕTTED

- Alates esimesest kooliastmest **kaasatakse õpilane hindamisprotsessi** nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel.
- Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka täheliste hinnetena.
- Hindamine peab olema **mitmekesine**, et toetada õpilase teadmiste ning eri oskuste ja hoiakute arengut.
- Hindamise alus on valdkonna ainekavades kirjeldatud **õpitulemused kooliastmete kaupa**. Hindamisega toetatakse kooliastme lõpuks taotletavate **teadmiste ja oskuste** omandamist, **hoiakute** kujunemist ning **valdkonnapädevuste** saavutamist.
- Eelhindamise** käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärtusarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist.

6. **Õppeprotsessi** käigus rakendatakse **kujundavat hindamist**, kus õpilane saab **temale arusaadaval viisil suulist ja kirjalikku** tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta.
7. **Kujundava hindamisena** mõistetakse **õppe kestel** toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja **käitumist**, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab **õigel ajal** ja võimalikult täpselt õpilase **tugevaid külgi ja vajakajäämist** ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. **Õpilane saab õppetunni vältel** enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase **käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute** kujunemist.
8. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
9. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras **tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine** (kavandid, joonised, õpimapp, blogi vms).
10. **Hoiakute** ja väärtushinnangute kujunemise kohta antakse tagasisidet **suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega** (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab). Õpilase **seisukohtadele** ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse **sõnalist kirjeldavat tagasisidet**.
11. **Kirjalike** ülesannete puhul arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid **pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele**, sh ainealaste (erialaste) terminite, isiku-, riikide ja kohanimede, rahvusvaheliselt aktsepteeritud lühendite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.
12. **E-keskkondades** lahendatud ülesannete kohta saavad õpilased kas õpetaja poolt antud või automaatse tagasiside, mis võimaldab neil oma teadmisi ja oskusi hinnata, eesmärgi seada ning tulemusi parandada.
13. Nii kujundava kui ka kokkuvõtva hindamise korral **keskendutakse eelkõige õpitut arusaamisele, arutlemisele ning teadmiste kasutamisele**, mitte ainult õpitu meenutamisele.
14. **Hindamisvahendi ja -viisi valik** sõltub püstitatud õppe-eesmärkidest ja eeldatavast õpitulemusest. Hindamismeetodite valikul arvestatakse õpilaste vanust, individuaalseid võimeid ning valmisolekut ühe või teise tegevusega toime tulla.

15. Hindamismudeleid on eriti vaja avatud ja/või loovat mõtlemist nõudvate õppeülesannete edukaks sooritamiseks. Hindamismudelid **muudavad õpilasele arusaadavamaks õpetaja ootused, võimaldavad tal enda õppimist juhtida ning anda edasiviivat tagasisidet kaaslastele.** Lisaks aitavad need õpetajal panna kokkuvõtvat hinnet, kui töö on valmis, ning õpilasel paremini aru saada, kuidas hinne kujunes.

III KOKKUVÕTTEV HINDAMINE

- 1. Kokkuvõttev** hindamine toimub **trimestri lõpul**, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka **riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust.**
- Kokkuvõttev hinne kujuneb trimestri jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.
- 1. klassis ei hinnata kokkuvõtivate sõnaliste hinnangutega 1. trimestrit.** 2. ja 3. trimestril antakse kokkuvõttev sõnaline hinnang.
- Õppeaine aastahinne pannakse välja trimestrihinnete alusel.
- Kõiki õppeaineid, ka neid, mida õpitakse üks tund nädalas, hinnatakse **kokkuvõtvalt kord trimestris.**
- Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud aines omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „F“ või „MA“.
9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja 1. juuniks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

IV JÄRELEVASTAMISE KORRALDUS

- Kui suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd, on hinnatud hindega “F” (puudulik) või „mittearvestatud“, on õpilasel võimalus järeltöö sooritamiseks. Õpilasel on järelevastamiseks aega kümme tööpäeva. Erandjuhtudel on võimalik järele vastata ka pärast kümnepäevast tähtaega.
- Positiivseid hindeid saab parandada kokkuleppel õpetajaga.
- Kui õpilane puudub järeltöö sooritamise ajal mõjuval põhjusel, lepib aineõpetajaga kokku uus järeltöö aeg.
- Märge ”T” Studiumis annab infot selle kohta, et kõikidele õpilastele kohustuslik töö (kirjalik, suuline või praktiline) on õpilasel tegemata. Õpilasel on järelevastamiseks aega

kümme tööpäeva. Erandjuhtudel on võimalik järele vastata ka pärast kümnepäevast tähtaega.

5. Kui õpilane keeldub tööd ära andmast, kasutab kõrvalist abi või kirjutab maha, võib hinnata tema töö hindega "F" või "MA".
6. Kui õpilane soovib parandada trimestri hinnet, võib ta kokkuleppel aineõpetajaga sooritada kokkuvõtva arvestustöö.
7. Kui õpilane on puudunud 20% või enam õppetundidest, on õpetajal õigus nõuda terve õppeperioodi (trimestri) materjali järele vastamist.
8. Õpilase pikema puudumise korral (rohkem kui 3 päeva) kodustel põhjustel (nt perereis) esitab lapsevanem enne puudumise algust Stuudiumi kaudu puudumistõendi ja võtab endale vastutuse, et laps õppematerjali omandab.

V KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE

1. Õpilaste käitumisele ja hoolsusele annavad õpetajad **tagasisidet kogu õppepäeva vältel. Kokkuvõttev** sõnaline tagasiside antakse **iga trimestri lõpul** ühtse hinnanguna.
2. Käitumise ja hoolsuse **kokkuvõtva hindamise aluseks on hindamismudelid**, mille koostamisel ja kasutamisel arvestatakse põhikooli riiklikus õppekavas kirjeldatud **pädevusi** ja **kooli kodukorra** nõudeid ning **kooli õppekavas kirjeldatud hindamispõhimõtteid**.
3. Kooliastmete käitumise ja hoolsuse hindamise mudelid on kooliastmete kaupa esitatud õppekava üldosa lisades 3 - 5.

VI TÄIENDAV ÕPPETÖÖ, KLASSIKURSUSE KORDAMINE

1. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „F“ või „MA“ või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase trimestri lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. **Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse**. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
2. Õppepäeva pikkus täiendaval õppetööl on **kuni 5 õppetundi**. Täiendavast õppetööst (aeg, õpiülesanded) teavitab aineõpetaja lapsevanemat kirjalikult Stuudiumi kaudu.
3. Aastahinne pannakse välja pärast täiendavat õppetööd, arvestades selle tulemusi.

4. Õppenõukogu otsusega võib jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
5. Õpilasega, kelle trimestrihinne on „F“ või „MA“ või antud samaväärne sõnaline hinnang, viiakse läbi arenguestlus ja/või koostatakse selles aines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugimeede.

VII ÕPILASE JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE

1. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
2. I - III kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
3. Individuaalse õppekava järgi õppiv põhikooli õpilane viiakse üle järgmisesse klassi vastavalt tema õppekavas ette nähtud õppekorraldusele.

VIII HINDE VAIDLUSTAMINE

1. Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hinded vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde teada saamist.
2. Hindamisel tekkinud eriarvamustes püüavad vaidlevad pooled esmalt ise kokkuleppele jõuda.
3. Vajadusel lahendab kooli direktor vaidluse koos asjaosalistega.

IX MITTEFORMAALÕPPE ARVESTAMINE

Huvihariduses osalemine toetab iga õpilase huvide ja võimete maksimaalset arengut ning tagab teadmiste kinnistamise praktikas. Aineõpetajal on õigus arvestada koolivälisest õpet koolis ainealaste teadmiste hindamisel, kui see võimaldab saavutada kooli õppekavaga määratud õpitulemusi. Selleks **esitab vanem** õppealajuhatajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis **avalduse**, millele on lisatud kooli huviringi või väljaspool kooli toimuva tegevuse korraldaja tõend õpilase ringis või tegevuses osalemise kohta. Tõendis kirjeldatakse neid saavutatud või saavutatavaid õpitulemusi, mida soovitakse arvestada. Avaldust hindab õppealajuhataja koos vastutavate aineõpetajatega. Lapsevanema või õpilase avaldus koos

õppealajuhataja nõusolekut väljendava vastusega moodustab seaduses ette nähtud kokkuleppe. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine ei tähenda tingimata õppetundides osalemisest vabastamist.

X MÕISTED

1. **Kontrolltöö** on ulatuslik materjal, mis hõlmab mitme tunni, peatüki või aineosa kontrolli ja milleks on vaja eelneval päeval valmistuda. Kontrolltööks ei loeta ülesandeid, mille ettevalmistamiseks on antud pikem periood (esitlus, referaat, kohustusliku kirjanduse lugemiskontroll, projektitöö, loovad tööd, miniuurimus jm). Kontrolltöö peab olema ette plaanitud ja osapoolte vahel kokku lepitud vähemalt 5 õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Kontrolltöö fikseeritakse Stuudiumis kontrolltööde kalendris. Kontrolltöö juurde tuleb Stuudiumisse kanda, mille peale töö on (vähemalt teema, küsimused vm toetav info). Õpetaja, kes esimesena fikseeris oma aines kontrolltöö, saab eelisõiguse selle läbiviimiseks (v a kui osapooled ei ole kokku leppinud teisiti). Kontrolltööde hinnetest teavitatakse õpilasi hiljemalt kümne tööpäeva jooksul pärast töö sooritamist, kui õpetaja pole teada andnud teisiti.
2. **Tunnikontrolle** võib teha igas tunnis. Tunnikontroll kontrollib kuni kahe eelneva tunni teadmisi või on kestusega kuni 20 minutit. Tunnikontrolli hinnetest teavitatakse õpilasi hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

10. HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

1. Türi Põhikooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks on **tagada igale õpilasele** tema individuaalsetest võimetest lähtuv **jõukohane õpe ja areng**.
2. Õpilase juhendamine toimub ainetundides, konsultatsioonides, osapoolte kokkuleppel virtuaalselt. Vastavalt õpilase vajadusele kohandatakse nii õppekeskkonda kui ka õppetingimusi.
3. Peame oluliseks erivajaduste (sh andekuse) **võimalikult varast märkamist** ning vastavalt kas tugiteenuste rakendamist või erivajadusest lähtuvalt soodsa arengukeskkonna loomist ning tihedat koostööd kooli, õpilase pere ja tugispetsialistide vahel.
4. Vajadusel rakendatakse õpilasele **üldtuge** (individuaalne lisajuhendamine ainetunnis, abiõpetaja kaasamine, õpe õpiabirühmas, tempo- või tasemerühmas, aineõpetaja konsultatsioonid, tugispetsialistide teenus), mille vajaduse selgitab välja ja rakendab kool, **või tõhustatud või erituge** (muudatused ja kohandused õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes, õpe eriklassis), mille vajaduse selgitab välja ja rakendamist juhendab kooliväline nõustamismeeskond (Rajaleidja).
5. Üldist tuge vajavate ja haridusliku erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel lähtume **kaasava hariduse põhimõtetest**.
6. **Üldtoe raames rakendatavad tugimeetmed:**
 - 6.1. õppetundides õpilase edasijõudmist toetavate **õppemeetodite valik** (etapiviisiline juhendamine/juhend, lisaselgitused, näidised, õppeülesannete mahu vähendamine jne);
 - 6.2. aineõpetaja **konsultatsioon ja individuaalne juhendamine**;
 - 6.3. **tugispetsialisti** (sotsiaalpedagoog, eripedagoog, psühholoog, logopeed) nõustamine;
 - 6.4. täiendav juhendamine, suunamine ja abimaterjalide kasutamine **õppetöö ajal ja ka hinnatavates töödes** (kooskõlastatult HEVKO-ga, kohanduste kohta tehakse märke õpilase arengu jälgimise kaardil või vormistatakse individuaalne õppekava);
 - 6.5. **abiõpetaja** tugi ainetunnis;
 - 6.6. õppimine **õpiabirühmas** ja/või **pikapäevarühmas** (I kooliastmes), **temporühmas** (eesti keeles ja matemaatikas, aeglasema õpitempoga õpilased, II kooliastmes) või **tasemerühmas** (matemaatikas, jagatud õpitulemuste põhjal, III kooliaste);
 - 6.7. **kohandatud õpiülesanded**, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel saavutada individuaalsetest eesmärkidest lähtuvad õpitulemused (kooskõlastatult HEVKO-ga, kohanduste kohta tehakse märke õpilase arengu jälgimise kaardil, koostatakse õpiabiplaan või vormistatakse individuaalne õppekava);
 - 6.8. **kohustuslik konsultatsioon** aineõpetaja juures - rakendatakse trimestrihinnete alusel;

- 6.9. **lapsevanema informeerimine, arenguvestlus** (õpilane, klassijuhataja, lapsevanem, vajadusel tugispetsialist), **ümarlaud** (õpilane ja/või lapsevanem, tugispetsialist(id), klassijuhataja, vajadusel aineõpetaja(d)), või **õppenõustamine** (õpilane koos lapsevanemaga, tugispetsialistid, kooli juhtkonna liige, KOV esindaja), mida viiakse läbi vastavalt vajadusele.
7. Õppeaasta alguses ja iga trimestri lõpus hindab õpetaja koos õpiabiõpetaja ja/või tugispetsialistiga õpilase vajadust saada tuge õpiabitundides, tempo- ja tasemerühmas ning sellest informeeritakse ka lapsevanemaid. Õpiabi-, tempo- ja tasemerühmas osalevate õpilaste nimekirjad kinnitatakse direktori käskkirjaga.
8. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, rakendatakse õppetegevuse **koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi**, lähtudes seejuures kaasava õppe põhimõtetest (vajalik Rajaleidja otsus, vanema nõusolek):
- 8.1. **kohandused** õppe mahus ja/või õpitulemustes;
 - 8.2. **pidev individuaalne tugi** klassis toimuva õppetöö ajal;
 - 8.3. õpe **eriklassis või individuaalselt**.
9. Õpilase **andekusest, tugevast motivatsioonist või loomingulisusest** tulenevalt on õpilasel võimalik:
- 9.1. osaleda **noppeõppe** tundides (I ja järk-järgult II kooliaste matemaatika); noppeõppe tunnid on mõeldud õpilastele, kelle võimekus matemaatikas ületab õppekavas pakutavat;
 - 9.2. saada **diferentseeritud õpiülesandeid**, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel sobiva tasemega õppida;
 - 9.3. organiseerida, osaleda ja esineda **ülekoolilistel sündmustel**;
 - 9.4. saada õpetajapoolset **juhendamist ja nõustamist** aineolümpiaadiks ja -võistluseks valmistumisel ning osaleda aineolümpiaadidel, -võistlustel ja õpilasprojektides;
 - 9.5. **võtta osa** enesetäiendamiseks ja olümpiaadideks valmistumiseks TÜ Teaduskooli jt **kursustest**.

11. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

1. Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast ning pädevusi, mis aitavad teha **iseseisvaid ja teadlikke valikuid** õppe- ja tööelu kavandamisel. Karjääriõppe suunab kujunema isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu.
2. **Läbiva teema “Elukestev õpe ja karjäärikujundamine”** sisu ja eesmärgid arvestades tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid.
3. **Valikkursuse “Väärtuskasvatus”** ainekava võimaldab käsitleda teemasid, mis kujundavad õpilastes huvi tööturul toimuva vastu, arendavad otsustusvõimet ja valmisolekut elukestvaks õppeks. Väärtuskasvatuse ainetunde külastavad erinevate elukutsete esindajad, samuti tutvutakse elukutsetega Noored Kooli e-tundide vahendusel.
4. Arenguestlustel arutletakse karjääriplaneerimise teemadel.
5. Koolis toimuvad **õpilasesinduse korraldatud projektipäevad**, kus erinevad külalised räägivad oma õpi- ja töökogemusest ning arutlevad noortega valikute teemadel.
6. 3. ja 6. klassi õpilased osalevad **“Tööle kaasa!”** projektis. Päeva kohta täidetakse töölehed, mis aitavad analüüsida vaadeldud ameti sisu.
7. 9. klassi õpilased osalevad **töövarjupäeval**. Töövarjupäeva kohta täidetakse töölehed, mis aitavad analüüsida vaadeldud ameti sisu, vajaliku hariduskäiku, karjääri arenguvõimalusi.
8. Kool teeb tihedat koostööd **Töötukassaga** - kõik 8. klasside õpilased osalevad koolitustel “Haridussüsteem ja õppimisvõimalused” ning “Töömaailm”, kõik 9. klasside õpilased koolitusel “Kooli kandideerimine - kuidas valmistuda?” ning individuaalsel simulatsioonil kooli astumiseks. Lisaks käib Töötukassa nõustaja tegemas koolis kõigile 9. klasside õpilastele individuaalselt kutsenõustamist.
9. Koostöös Järvamaa Kutsehariduskeskusega osalevad 8. klasside õpilased mahukas **eelkutsenõustamise programmis**.

12. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.

1. Õpilase ja vanema peamine kontaktisik koolielu üldistes küsimustes on **klassijuhataja**. Eriti olulistest küsimustest teavitab õpilasi ja vanemaid direktor või õppejuht.
2. Koolitöötajate ning õpilaste ja vanemate suhtluse peamised kanalid on **Studium** ja **e-post**. Algklassides kasutatakse infovahetuseks ka õpilaspäevikut.
3. Õpilane ja vanem **lisavad oma kontaktandmed Studiumisse**.
4. **Õpetajate e-posti aadressid** on avaldatud kooli kodulehel. Iga õpetaja otsustab ise, kas jagab oma telefoninumbrit õpilaste ja vanematega.
5. Kooli alusdokumendid (põhimäärus, arengukava, õppekava, hindamisjuhend, kodukord, arenguveestluste kord, kooli vastuvõtu tingimused ja kord ja üldtööplaan) on avaldatud **kooli kodulehel**.
6. Klassijuhataja teavitab õpilasi ja vanemaid kavandatavate ühisürituste üksikasjadest.
7. Õppekorralduse erakorralistest muudatustest teatab õpilastele ja vanematele klassijuhataja, õppejuht või direktor.
8. Koolis tegutsevate **huviringide info** avaldatakse kooli kodulehel septembrikuu jooksul.
9. Studiumi tunnikirjeldusse ja koduse ülesande kirjeldusse lisatakse teave sellise täpsusega, et ka õppetunnist puudunud õpilasel oleks võimalik tunnis tehtud või kodus tegemiseks jäetud õpiülesandeid iseseisvalt täita.
10. Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolitöötajatelt õpilast puudutavates küsimustes selgitusi ja paluda kohtumist. Koolitöötaja vastab õpilase või vanema kirjalikule pöördumisele **kolme tööpäeva jooksul**, määrates vajaduse korral pikema vastamistähtaja. Keeruliste küsimuste arutamiseks saadakse eelistatult kokku. Kohtumisaeg püütakse leida nädala jooksul.
11. Õpilasele õppetöö küsimustes nõu andmiseks on igal õpetajal nädalas vähemalt üks 45minutiline **konsultatsiooniaeg**. Kui õpetaja ei ole määranud kindlat konsultatsiooniaega ega -kohta, on õpilasel õigus saada konsultatsiooni õpetajaga kokkulepitaval ajal ja kohas nädala jooksul. Konsultatsioon võib toimuda ka elektroonilise kanali kaudu.
12. Kõik küsimused püütakse lahendada **samal tasandil**, kus nad tekivad. Kui õpilane või vanem ei jõua kokkuleppele õpetajaga, on tal õigus pöörduda klassijuhataja või õppejuhi poole. Kui ka õppejuhiga ei saavutata kokkulepet, võib pöörduda direktori poole.
13. Iga õppeaasta septembrikuu jooksul toimub kooli **lastevanemate üldkoosolek**, mille kutsub kokku direktor.

13. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

1. Õpetaja koostab kooli õppekava ainekavast lähtuvalt **töökava**. Töökava võib koostada õppeaasta või trimestri kaupa. Töökavas planeeritakse mh lõimingutegevused, projektid jm koostöövahendid.
2. Iga õppeperioodi (trimestri) algul **teavitab aineõpetaja õpilasi** nii suuliselt kui Stuudiumi vahendusel **trimestri jooksul käsitletavates teemades** ja tegevustest, **oodatavatest õpitulemustest** ning **hinnatavatest töödest**. Stuudiumis olev **kontrolltööde ja kodutööde plaan** aitab kavandada koduseid õppetegevusi moel, mis jätab õpilasele aega puhkamiseks ja huvitegevuseks.
3. Klassijuhataja lähtub oma töö planeerimisel **väärtuskasvatuse ainekavast, üldtööplaanis** ette nähtud sündmustest ning **õpiringi tööplaanist**.
4. HEV õppija arengu toetamiseks teeb õpetaja **koostööd HEVko ja tugispetsialistidega**.
5. Iga õpetaja, klassijuhataja ja tugispetsialist kuulub vähemalt ühe **õpiringi** koosseisu ning osaleb õpiringi kokkusaamistel.
6. Õpingid moodustatakse aineüleselt, kuid võivad olla spetsiifilised, nt alustavate õpetajate õpiring.
7. Igal õpiringil on juht, kes valitakse õppeaasta algul. Õpingide juhid kuuluvad laiendatud juhtkonda.
8. Õpetajate koostöö toetamiseks on koolis kokku lepitud **ühine koostööaeg** (iga nädal 1,5 tundi), mille jooksul tegeletakse õppe- ja kasvatustöö planeerimise ning vajadusel kooliarendusega. Selle koostööajal toimuvad ka õpingid, ainealased nõupidamised ning vajadusel ühiskoolitused jm koostööd toetavad tegevused.
9. Kooliüleselt osalevad õpetajad valla, maakonna ja/või üleriiklikes **ainealastes ühendustes**.

14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

1. Kooli õppekava demokraatliku arendamise ning täiendamise ja muutmise eest vastutab direktor.
2. Kooli õppekava koostatakse ning seda uuendatakse ja muudetakse lähtudes põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast ning seotud osapoolte (kooli pidaja, kooli töötajad, lapsevanemad, õpilased) ettepanekutest.
3. Iga **koolitöötaja, õpilane ja lapsevanem** võib igal ajal **esitada** direktorile **ettepanekuid** õppekava muutmiseks. Ettepaneku põhjendustes toob esitaja välja nii selle võimalikud eelised kui ka kitsaskohad. Õppekava muutmisel ja täiendamisel võetakse arvesse ka kooli pidaja ning riikliku järelevalve tegija märkused ja ettepanekud.
4. Direktor arutab esitatud ettepanekuid juhtkonnas ning vajadusel kutsub kokku **töörühma**, kuhu kuuluvad direktor, õppejuht, vajadusel laiendatud juhtkonna liikmed, hoolekogu ja õpilasesinduse esindajad. Töörühm arutab esitatud ettepanekut ning vajadusel valmistab ette õppekava muutmise eelnõu.
5. Valdkonnakavade ja ainekavade muudatused arutatakse läbi vastavates ainetes õpetajate poolt ja esitatakse direktorile kinnitamiseks. Muudatuste eelnõu teksti koostavad asjaomased aineõpetajad ja seda koordineerib aineõpetajate seast valitud isik.
6. Aineõpetajad ja/või õppejuht hindavad valdkonnakavade ja ainekavade, juhtkond õppekava üldosa aja- ja asjakohasust kord õppeaasta jooksul, reeglina juunikuus.
7. Enne kinnitamist esitab direktor õppekava muudatuste eelnõu arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
8. Üldjuhul koostatakse kooli õppekava muudatused selle arvestusega, et need jõustuvad järgneva õppeaasta 1. septembril. Õppekava muudatused kinnitab direktor käskkirjaga.